

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep

0032 OSLO

Deres ref. Vår ref. (bes oppgitt ved svar)
200607881 07/00073-2 /HPG

12. april 2007

HØRING - UTKAST TIL FORSKRIFT GITT I MEDHOLD AV FORSKNINGSETIKKLOVEN

Datatilsynet viser til høringsbrev av 12.01.2007 der det bes om kommentarer til utkast til forskrift gitt i medhold av forskningsetikkloven.

Høringsinstansene bes spesielt å ta stilling til fire spørsmål. Datatilsynet vil i det følgende kort kommentere disse problemstillingene.

Er det nødvendig at spørsmålet om habilitet tas opp ved begynnelsen av hvert møte?
Datatilsynet er av den oppfatning at dette er et godt forslag. Flere av medlemmene av de regionale komitéene har tradisjonelt sett nære bånd til forskningsmiljøene. En plikt til å ta spørsmålet om habilitet opp ved hvert møte, vil sette økt fokus på dette spørsmålet og samtidig kunne virke forebyggende for mulige problemer gjennom en slik ekstra bevisstgjøring.

Er det nødvendig å forskriftsfeste en rett til å kreve å forklare seg for komité eller utvalg?

Datatilsynet støtter departementets oppfatning av at det innenfor kravet til forsvarlig saksbehandling ligger en plikt for forvaltningsorganer til å motta forklaring fra en som krever det. Tilsynet kan således ikke se noe behov for forskriftsfesting av en slik plikt.

På hvilken måte skal Granskningsutvalget og et ad hoc klageutvalg utforme sin konklusjon?

Det er på det rene at negativt ladede konklusjoner fra disse utvalgene vil kunne få store konsekvenser for enkeltpersoner. Samtidig tilsier hensynet til tillit til forskningen både for befolkningen generelt sett og borgerne som deltagere i forskningsprosjekter at det er nødvendig at også kritikkverdige forhold påtales selv om de ikke medfører at forskeren totalt sett har opptrådt uredelig.

Bør det forskriftsfestes et beviskrav i saker om uredelighet og hvor strengt skal beviskravet være?

Konsekvensen for den enkelte forsker som Granskningsutvalget finner å ha opptrådt uredelig er stor. Det er derfor viktig at det stilles strenge krav til bevisene som vektlegges i vurderingen. Det anses likevel ikke nødvendig at det strafferettslige beviskravet her skal legges til grunn. Datatilsynet støtter således departementet i at det skal være kvalifisert sannsynlighetsovervekt.

Avslutningsvis vil Datatilsynet påpeke at komiteenes oppgaver, spesielt av hensyn til tilgjengelighet, bør fremgå av forskriftsteksten. Tilsynet har likevel forståelse for at departementet avventer dette til ny helseforskningslov fremmes av Helse- og omsorgsdepartementet.

Med hilsen

Georg Apenes
direktør

Hanne P. Gulbrandsen
seniorrådgiver